

ZELLA ÁGNES

ARANYON NEM FOG A ROZSDA

LEGERE IRODALMI VERSENY AZ ARANY-EMLÉKÉV JEGYÉBEN

A Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem Közép-európai Tanulmányok Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézete több társszervezővel együtt 7. alkalommal rendezte meg a Legere Irodalmi Versenyt középiskolások számára. A háromfordulós csapatverseny célja többek között az olvasási kedv felcsigázása, a szövegértő olvasás fejlesztése, az érettségire való felkészülés segítése. A 2017-es évad témája Arany János életműve volt, melyre a jeles szerző születésének bicentenáriuma apropóján esett a szervezők választása, de a vetélkedőn immár hagyományosan előkerültek a központi téma és a kortárs irodalom kapcsolódásai is. A versenyzők házi olvasmányok, valamint az egyetemen hallgatott előadások alapján – Bárczi Zsófia: Arany János balladáit, illetve Németh Zoltán Arany-hatások és újraindítások a (kortárs) magyar irodalomban – készültek a megmérettetésre. A három igényes teszt kitöltése mellett a Legere zárófordulóján önálló verseny keretében minielőadásokat mutattak be a csapatok, melynek során lehetőségük volt egyéni Arany-olvasatuk kreatív bemutatására a megzenésített verstől a drámajátékon, kisvideón, illusztráción át a társasjátékig. A felkészítők a verseny ideje alatt módszertani foglalkozásokon vettek részt: Benyovszky Krisztián (KFE), Fenyő D. György (Magyar Olvasástársaság), valamint Molnár Gábor Tamás (ELTE)

az irodalomtanítás tartalmi és óravezetési frissítési lehetőségeire hívta fel a figyelmet. Az eredményhirdetés előtt a Csavar Színház A nagyidai cigányok c. fergeteges előadása szórakoztatta a népes Legere-családot. A versenyzők és a felkészítők lelkesedése érzékelhető volt mindhárom forduló során, a vetélkedő házigazdája, Petres Csizmadia Gabriella és N. Tóth Anikó azonban az „utözöngékre” is kíváncsi volt, ezért feltettek néhány kérdést a legjobb eredményeket elért csapatoknak és a felkészítőknél. A válaszokból válogattunk az alábbiakban, bízva abban, hogy a verseny következő évfolyamba is legalább ennyien, ha nem többen kapcsolódnak majd be.

A kérdések diákoknak:

■ 1. Miért érdemes részt venni a Legerén?

■ 2. Melyek a legnagyobb Legere-élmények?

Tanároknak:

■ 1. Mi az idei Legere Irodalmi Verseny hozadéka, legfontosabb tapasztalata?

■ 2. Mennyiben módosult, árnyalódott a diákok és a felkészítők Arany János-képe?

■ **EMU csapat, Magyar Tanítási Nyelvű Magángimnázium, Duna-szerdahely**, a verseny győztese gimnázium kategóriában

Pálfy Margaréta, Kovács Eszter, Pintes Orsolya

1. Mert közelebről megismerkedhettünk a verseny aktuális témakörével (az írókkal), és mert gyakorolhatjuk a csapatmunkát.

2. A legnagyobb Legere-élmények közé tartoznak a felkészülés pillanatait, a teszt megoldása, a csapatos együttműködés, ahogy a verseny folyamán kiegészítjük egymást. Meg az érdekes feladatok és a szórakoztató előadások – tetszik, hogy nem hagynak minket unatkozni. Azonban ezek egyike sem ér fel azzal, mikor az utolsó fordulón megtudjuk, hogy mi lett a munkánk eredménye.

Horváth Péter felkészítő tanár:

1. Arany János volt az eddigi legrégebbi költő, aki a verseny témájául szolgált. Kicsit meg is ijedtem, hogy el lehet-e egy „régit” költőt juttatni a mai diákokhoz. A verseny egyik lényeges hozadéka az volt, hogy igen, el lehet. A másik fontos dolog: minden évben a kedvencem a kortárs szerzők beemelése a versenybe. Idén is nagy öröm volt, hogy Arannyal „kortárs szemüvegen” keresztül is foglalkoztunk, hiszen ezt be tudom vinni a saját tanítási óráimba maibbá téve a klasszikus Arany-képet.

2. Nem gondolnám, hogy Arany Jánosra másképp fogunk tekinteni, mint eddig, hiszen az elolvasandó művek és meghallgatott előadások nem igazán tértek el az iskolai Arany-kánontól és a klasszikus Arany-képtől. Inkább az a

felfogás módosult bennünk, hogy „mit lehet ma kezdeni Arannyal“. A „szent tehén“, az „érinthetetlen“ és ma már elég távoli költő igenis továbbgondolható, továbbírható, továbbértelmezhető.

■ **Ekomókusok, Kereskedelmi Akadémia, Nagymegyer**, a verseny győztesei szakközépiskola kategóriában

Tilajcsík Dóra, Turczi Dorottya, Nagy Rita

1. Sokkal mélyebben ismerhettük meg az adott írók/költők munkásságát, és ennek hála, a kevésbé népszerű alkotók is a kedvenceinkké váltak.

2. Az előadások mindig rendkívül érdekes tényekkel egészítették ki az olvasás során megszerzett tudásunkat. A feladatok kreativitásának és játékoságának köszönhetően soha nem érzéltük olyan mértékben a nehézségüket, hiszen minden alkalommal kiválóan szórakoztunk. Az eredményhirdetés izgalmait pedig még inkább összekovácsolják a csapatot.

Mészáros Ilona felkészítő tanár:

1. A diákoknak lehetőségük nyílt alaposan megismerni Arany életművét, miközben fejlesztették olvasás- és gondolkodáskészségüket.

2. Lényegesen módosult, hiszen a heti három óra keretén belül nem érintetjük ilyen részletesen az irodalmi műveket.

■ **A három apród II., Füleki Gimnázium**, a legjobb minielőadás bemutatói gimnázium kategóriában

Bóna Friderika, Karcag Emese, Simon Zoltán

1. A Legerén azért érdemes részt venni, mert egy teljesen új, tankönyvek által nem közvetített képet kapunk az

adott íróról, költőről, műveikről. Belátást nyerhetünk gondolkodásmódjukba. Belecsöppentünk egy kicsit a 2017-es irodalmi/kritikai életbe is. A sok információt a későbbiekben is fel tudjuk használni. A kreatív feladat pedig megmozgatja a fantáziánkat, kibontakozunk és megmutatjuk, mire is vagyunk képesek a kreativitásunknak és a csapatmunkának hála.

2. Számunkra a legnagyobb élmény a csapatmunka volt. Az a közös energia, amit a minielőadás elkészítésébe és az ötletek kivitelezésébe fektettünk. Nem mellesleg a díjnak is nagyon örültünk, hiszen ez volt a munkánk elismerése. A hónapok során véleményt cseréltünk. Néha elfáradtunk, de aztán összeszedtük magunkat. Mikor kellett, korán keltünk, hogy Nyitrán Aranyat leljünk. A nagy izgalomban, hévben, nevetésben rájöttünk, hogy Arany kulcsa minden ajtóba beillik, még a mai modern „plasztajtó” kulcslyukába is. Bármennyire hosszú az a bizonyos kétszáz év, Aranyon nem fog a rozsda.

Szvorák Zsuzsa felkészítő tanár:

1. Legfontosabb újbóli felismerésem, hogy érdemes a diákokat ösztönözni

az újra, a nemesre. A tanórák utáni kiscsoportos tanulás személyességét nem pótolja semmi, a tanár és diák közötti kapcsolat szorosabb lesz. Az idén rengeteget neveltünk, terveztünk. A LIV során megtanultam diákjaimtól, hogy csapatban memorizálni is könnyebb. Az egymás iránti tiszteletről tettek tanúbizonyságot, ahogy a témákat, olvasmányokat szétosztva egymást segítették.

2. A komoly, hivatalos, tankönyvekből szárazan ömlesztett Arany-kép fényesebb lett. Hiszen emberi oldaláról, végre nőügyeiről is, humoráról, kuriózumokról is beszélgethettünk. Az előadások remek érzékkel ötvözték a régit és a modernet. A kortársakat inspiráló Arany számomra is újdonság volt. A kreatív feladatra összpontosítva a kiselőadások segítségével kaptunk ötleteket. Az eredménye meg is lett, hiszen diákjaink kiválóan tömörítettek, bábjátékot kreálni, aktualizálni és előadni is remekül tudtak.

■ **Tisztaszívűek, Szakközépiskola, Királyhelmec**, a legjobb minielőadás bemutatói szakközépiskola kategóriában

Juhász Médea, Sabo Dominik, Anderkovics László

1. Nagyon felemelő a verseny, jó a hangulat, érdekesek a kérdések, a feladatok. Sokat kellett készülnünk, de a befektetett munkánk mindig megtérült. Nagyon sokat tanultunk Arany Jánosról. Szívesen húznám őt az érettségi vizsgán, számos új információval is elkápráztatnám a bizottságot. Belekóstolhattunk az egyetemi életbe, légkörbe, megtapasztalhattuk, milyen egy előadást végighallgatni egy hatalmas előadóteremben. Nagyon sok szép emlék marad számomra a nyitrai „kalandról”.

2. A legkedvesebb Legere-élményem természetesen a siker íze volt. A felké-

szülésbe fektetett energia és az utazás fáradalmi egy pillanat alatt megtérültek, a minielőadások értékelésekor megtisztelő és egyben felemelő érzés volt, hogy annyi csapat közül nekünk sikerült nyernünk. A Toldi-társasjáték elkészítése is érdekes volt, végül megváltuk a nápolyi hadjáratot. A felkészülés együtt töltött órái tették igazán értékessé a Legere Irodalmi Versenyt.

Pankovics Andrea felkészítő tanár:

1. Itt, a keleti végeken nagyon nehéz versenyre ösztönözni a fiatalokat, főleg a szakközépiskolákban. Sokan úgy gondolják, hogy a szakiskolának nem feladata az általános tantárgyakban versenyeztetni a gyerekeket, főleg nem irodalomból. Így hiányzik belőlük az egészséges versenyszellem, mert lehetőségük sincs megmérgetni magukat. Kevés a magyar tanítási nyelvű középiskola a Bodroghközben és az Ungvidéken. Ezért is nagy jelentőségű egy országos szintű versenyen részt venni. A tesztfeladatok fejlesztik a diákok szövegértését, a „kötelező szövegek” ösztönzik az olvasást, a minielőadásokon lehetőségük nyílik önmaguk kifejezésére, és mivel csoportban dolgoznak, a Legere elősegíti a nyitottságot egymás irányába. A verseny nemcsak a tudás és megmérettetés forrása, hanem a találkozások és új barátságok kialakulásának a színtere is. Mindemellett bepillantás az egyetemi életbe.

2. Nincs hálásabb feladat egy tanár számára Arany János tanításánál. Ő az egyik legkedvesebb költőm, így gyorsan utat talált a tanítványaimhoz is. A Toldi szerelmét hangoskönyv segítségével olvastuk, de a diákok számára csak másodszori olvasásra vált érthetővé és értelmezhetővé a szöveg. Egyre több újdonságot, érdekességet, nyelvi bravúrt fedeztünk fel benne. Különösen a nápolyi hadjárat érdekelt a fiúkat. Összehasonlító elemzést végeztek a Toldi szerelme és a történelemkönyvek leírása alapján. A pajzsok bemutatása, leírása is további kutatásra ösztönözte őket. Nem véletlen, hogy a minielőadásunk témájául is a nápolyi hadjáratot választottuk.

A balladák olvasása és értelmezése okozta számukra a legnagyobb örömet. A balladákon keresztül jutottunk el a „modern” Arany Jánoshoz is. Lackfi János verselemzéseit és az Arany-átiratokat eddig is ismertük, de árnyaltabbá és érthetőbbé váltak az előadás és a felkészülés tükrében. Arany János képe nemcsak a diákok számára vált

érdekesebbé, tartalmasabbá, hanem számomra is. Ha szabadon engedjük a verseket és más „mérőeszközökkel” próbálunk feléjük közelíteni, hajlunk a diákokkal folytatott párbeszédre, engedjük, hogy továbbírják, továbbgondolják a költeményeket, közelebb juttathatjuk őket Arany költészetének a mélyebb megértéséhez.

A nyertesek:

■ GIMNÁZIUM kategória:

1. hely: EMU (Magyar Tanítási Nyelvű Magángimnázium, Dunaszerdahely) – Kovács Eszter, Pálffy Margaréta, Pintes Orsolya. Felkészítő: Horváth Péter
2. hely: Kisfalusy Társaság (Magyar Tanítási Nyelvű Magángimnázium, Dunaszerdahely) – Csóka Zsófia, Sárközy Boglárka, Uher Anna. Felkészítő: Terebessy Mária
3. hely: A jó palócok (Tompa Mihály Református Gimnázium, Rimaszombat) – Illés Bernadett Mária, Gál Laura, Molnár Zsófia. Felkészítő: Majercsik Mária

■ MINIELŐADÁSOK versenye:

1. A három apród II. (Füleki Gimnázium) – Bóna Friderika, Karcag Eme-

se, Simon Zoltán. Felkészítő: Szvorák Zsuzsa

2. Aranyos jányok (Magyar Tannyelvű Alapiskola és Gimnázium, Pozsony) – Csemez Flóra, Holop Célia, Kovács Virág Borbála. Felkészítő: Író Erzsébet

■ SZAKKÖZÉPISKOLA kategória:

1. hely: Ekomókusok (Kereskedelmi Akadémia, Nagymegyer) – Tilajcsík Dóra, Turczi Dorottya, Nagy Rita. Felkészítő: Mészáros Ilona
2. hely: Bal-Lada (Közös Igazgató-sú MTNY Iskola, Szenc) – Pongrácz Emese, Labai Vivien, Mészáros Réka. Felkészítő: Pongrácz Flóra
3. hely: Aranyoskák (Kereskedelmi Akadémia, Nagymegyer) – Šindler Martina, Kertész Anna, Szakács Réka. Felkészítő: Papp László

■ MINIELŐADÁSOK versenye:

1. Tisztaszívűek (Szakközépiskola, Királyhelmece): Juhász Médea, Sabo Dominik, Anderkovich László. Felkészítő: Pankovics Andrea
2. ViLiDó (Magyar Tannyelvű Magán Szakközépiskola, Gúta) – Matuš Lilla, Matuš Dóra, Csillag Virág. Felkészítő: Bálint Katalin

